

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid
 - Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Dit besluit wijzigt het besluit van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het gaat om een aantal technische aanpassingen en verduidelijkingen. Daarnaast wordt een nieuw hoofdstuk ingevoegd met betrekking tot de sociale conditionaliteit en wordt aan artikel 96 een nieuwe paragraaf toegevoegd voor de toepassing van de administratieve sancties met betrekking tot de sociale conditionaliteit.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie

Beleidsveld: Landbouw en Zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2025/02 van 7 januari 2025.

Op 21 februari 2025 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw gelast over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State (VR 2025 2102 DOC.0089/2).

Het advies nr. 77.527/3 van Raad van State van 19 maart 2025 gaat als bijlage 3.

Raad van State geeft volgende opmerkingen, die niet leiden tot een wijziging van het ontwerp:

- In haar advies stelt de Raad dat met artikel 9 geen terugwerkende kracht kan worden verleend aan de artikelen 7 en 8, aangezien retroactiviteit enkel toelaatbaar is ingeval er een wettelijke grondslag voor bestaat, de retroactiviteit betrekking heeft op een regeling waarbij, met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, voordelen worden toegekend of in zoverre de retroactiviteit noodzakelijk is voor de continuïteit of de goede werking van het bestuur en daardoor, in beginsel, geen verkregen situaties worden aangetast. De bepalingen m.b.t sociale conditionaliteit vloeien echter voort uit artikel 14, eerste lid, van verordening (EU) 2021/2115 tot vaststelling van de voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013, en artikel 89, eerste lid, van verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EU) 1306/2013. Beide artikelen zijn hebben directe werking en zijn dus rechtstreeks van toepassing. Een andere datum invoegen zou bijgevolg in strijd zijn met de Europese bepalingen. De artikelen voegen bovendien geen bijkomende nadelige gevolgen in voor de landbouwer, vermits de toepassing hoe dan ook volgt uit de Europese bepalingen zelf.

Volgende wijzigingen worden aangebracht n.a.v. het advies van Raad van State:

- De verwijzing naar artikel 44, tweede lid, van het decreet van 28 juni 2013 wordt weggelaten als rechtsgrond in de aanhef.
- Aan artikel 9 wordt toegevoegd dat artikel 2, punt 1°, in werking zal treden op 1 januari 2026.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met ingang van 1 januari 2023 is het nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (hierna 'GLB') van toepassing.

Het nieuwe Europese rechtskader bestaat uit de volgende basisverordeningen en de gedelegeerde en uitvoeringsverordeningen ervan:

- Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013 (hierna 'verordening (EU) 2021/2115')
- Verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1306/2013 (hierna 'verordening (EU) 2021/2116').

Dit besluit wijzigt het besluit van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het gaat om een aantal technische aanpassingen en verduidelijkingen. Daarnaast wordt een nieuw hoofdstuk ingevoegd met betrekking tot de sociale conditionaliteit en wordt aan artikel 96 een nieuwe paragraaf toegevoegd voor de toepassing van de administratieve sancties met betrekking tot de sociale conditionaliteit.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Artikel 1 brengt een aantal wijzigingen aan aan artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. De definitie van hoofdteelt wordt zo verduidelijkt zodat aardappelen en wintergewassen, met uitzondering van onrijp geoogste wintergranen en onrijp geoogste wintergranen met vlinderbloemigen, altijd beschouwd worden als hoofdteelt, ongeacht de periode waarin ze aanwezig zijn op een perceel. Daarnaast wordt een definitie toegevoegd van wintergewas, zijnde een gewas dat geen gras is en dat wordt ingezaaid in het najaar met het oog op landbouwproductie in het daaropvolgende jaar, met inbegrip van wintergranen en wintergranen met vlinderbloemigen.

Artikel 2

Dit artikel wijzigt artikel 4, §2, eerste lid, 2°, van hetzelfde besluit. Aan a) en b) wordt toegevoegd dat het moutproces – indien dit plaatsvindt – op het bedrijf zelf moet gebeuren. Verder wordt punt 5° vervangen door een nieuwe bepaling. Binnen de landbouwer is er minstens één bedrijfshoofd dat, zaakvoerder die, lid van een groepering van natuurlijke personen met ondernemingsnummer dat, gecommanditeerde vennoot die, vennoot onder firma die of bestuurder die geen rustpensioen ontvangt om te voldoen aan de voorwaarden van actieve landbouwer. Het gaat hier om een verduidelijking: het dient te gaan om een lid van een feitelijke vereniging (i.p.v. 'lid') en om een gecommanditeerde vennoot of vennoot onder firma (i.p.v. 'vennoot').

Artikel 3

Artikel 3 wijzigt artikel 6, tweede lid, punt 1°, van hetzelfde besluit: de datum van 1 oktober van het campagnejaar in kwestie wordt hier geschrapt om dit in lijn te brengen met de vereisten voor braakliggend land.

Artikel 4

Artikel 4 wijzigt artikel 12, §2, van hetzelfde besluit. Er wordt een bijkomende delegatie aan de minister toegekend die stelt dat de minister de minimale zaaidichtheid om een teelttoestemming voor de teelt van hennep te verkrijgen, kan vastleggen.

Artikel 5

Artikel 5 wijzigt artikel 60, §1, derde lid, van hetzelfde besluit door in de eerste zin "1°" toe te voegen. Voor de opgesomde percelen geldt er enkel een vrijstelling van de verplichting bedoeld in het eerste lid, punt 1°.

Artikel 6

Met artikel 6 wordt artikel 61 gewijzigd, waarbij de formulering wordt aangepast naar aanleiding van de gewijzigde formulering in artikel 60.

Artikel 7

Artikel 7 voegt een nieuw hoofdstuk 4/1 in dat de bepalingen met betrekking tot de sociale conditionaliteit bevat. Het nieuwe hoofdstuk 4/1 bevat artikel 69/1 dat de naleving van de

toepasselijke arbeidsvoorwaarden of werkgeversverplichtingen die voortvloeien uit de rechtshandelingen vermeld in bijlage IV bij verordening (EU) 2021/2115, oplegt.

Artikel 8

Artikel 8 voegt een paragraaf 4 toe aan artikel 96 van het besluit, die stelt dat het bedrag van de betaling dat voortvloeit uit de toepassing van de tweede paragraaf van dat artikel, gebruikt zal worden als basis voor de berekening van de administratieve sancties met betrekking tot de sociale conditionaliteit, zoals vermeld in artikel 89 van verordening (EU) 2021/2116.

Artikel 9

Artikel 9 bepaalt dat het besluit uitwerking heeft met ingang van 1 januari 2025, met uitzondering van artikel 2, punt 1°, dat in werking treedt op 1 januari 2026. De terugwerkende kracht wordt verantwoord door het feit dat een campagnejaar op 1 januari begint. De wijzigingen brengen voor de landbouwers geen nadelen teweeg.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 12 februari 2025 is gunstig en stelt dat met toepassing van artikel 31, §2, 2°, van het BVCO van 17 mei 2019 het begrotingsakkoord niet vereist is.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4 VERDER TRAJECT

Na goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt dit besluit bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid;
- 2° de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw te gelasten over het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS